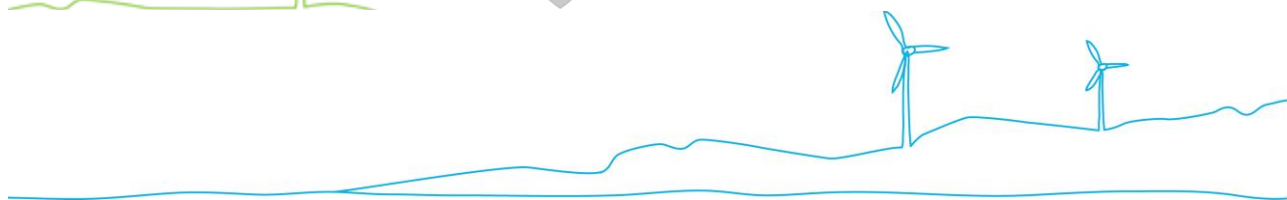

Utsira Kommune

PLANPROGRAM

REVISJON AV KOMMUNEPLAN FOR UTSIRA 2018 - 2030

Vedtak om offentlig høring i planutvalg (formannskap)	29.01.2018
Høringsperiode	30.01.2018 – 16.03.2018
Vedtatt av kommunestyret	09.04.2018

Innhold

1.	Bakgrunn for planarbeidet	3
1.1	Innledning.....	3
1.2	Planprogram og konsekvensutredningsplikt	3
1.3	Formålet med kommuneplanen	3
1.4	Gjeldende kommuneplan	4
2.	Forutsetninger for planarbeidet.....	4
2.1	Nasjonale rammer	5
2.2	Regionale planer og forutsetninger	5
2.3	Relevante planer i Utsira kommune	5
3.	Rammer og premisser for kommuneplanen	5
4.	Problemstillinger og utredningsbehov for samfunnsdelen	5
5.	Problemstillinger og utredningsbehov for arealdelen	6
5.1	Arealformål til arealdelen.....	6
5.2	Hensynssoner på kommuneplankart.....	7
5.3	Bestemmelser til arealdelen	7
5.4	Vurdering av nye områder for bebyggelse og anlegg.....	7
5.5	Krav til dokumentasjon for nye innspill til bebyggelse og anlegg.....	8
5.6	Konsekvensutredning og ROS for nye tiltak	8
6.	Organisering og medvirkning	8
6.1	Organisering av planarbeidet	8
6.2	Informasjon/involvering	8
6.3	Arbeidsmetoder.....	9
6.4	Framdriftsplan	9

1. Bakgrunn for planarbeidet

1.1 Innledning

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument for en ønsket samfunnsutvikling på Utsira, og et redskap for hvordan kommunen skal møte nye og endrede utfordringer i et langsiktig perspektiv. Planen består av en samfunnsdel og en arealdel med tilhørende plankart og bestemmelser som er juridisk bindende for arealbruken. Planperioden er 12 år, men perspektivet og konsekvensene er lenger. Minst én gang i hver valgperiode skal kommunestyret vurdere kommuneplanen. Dette skjer gjennom vedtak av kommunal planstrategi. [Kommunal planstrategi for Utsira ble sist behandlet i 2016](#) og vedtatt i kommunestyre den 19. september 2016. Gjeldende kommuneplan har varighet 2012 – 2022 er satt til ok i gjeldende planstrategi, men trenger en del justeringer i arealdel, endret regelverk, og justerte krav siden sist vedtak av gjeldende kommuneplan i 2013.

1.2 Planprogram og konsekvensutredningsplikt.

Første fase i arbeidet med kommuneplanen er å legge fram et planprogram for kommuneplanen. Planprogrammet skal legges ut til offentlig ettersyn, før det behandles og vedtas av kommunestyret. Planprogram for kommuneplanen er lovregulert gjennom plan- og bygningsloven (Pbl). Et planprogram er først og fremst en beskrivelse av hvilke prosesser kommunen legger opp til, og temaer som kommunen har planer om å løfte inn i arbeidet i selve kommuneplanen. Planprogrammets omfang og innretning må sees i sammenheng med tidligere vedtatt Kommunal planstrategi for Utsira 2016–2019. Samtidig med varsel om oppstart av planarbeidet sendes forslag til planprogram på høring til berørte myndigheter, interesseorganisasjoner og andre lokale aktører, og legges ut til offentlig ettersyn. Dette er beskrevet i plan- og bygningsloven slik: For kommuneplan skal det utarbeides planprogram etter reglene i § 4-1. Forslag til planprogram skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn senest samtidig med varsel om oppstart og kunngjøring av planarbeidet og gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier. Fristen for å gi uttalelse skal være minst seks uker (Pbl. § 11-13). Etter en gjennomgang av innkomne uttalelser, vil kommunestyret fastsette endelig planprogram. Planforslag med konsekvensutredning skal utarbeides på grunnlag av fastsatt planprogram.

1.3 Formålet med kommuneplanen

Viktigste formålet med kommuneplanen er å skape langsiktighet og forutsigbarhet i politikk og arealbruk for kommunens innbyggere. Kommuneplanen skal synliggjøre de langsiktige linjene for utviklingen av Utsira kommune og næringsliv. Gjennom kommuneplanen skal kommunestyret formidle hvilke overordnede utviklingsretninger de vil arbeide etter, med hovedvekt på visjon, mål og strategier. Ifølge plan- og bygningsloven skal kommunen ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn. Det kan utarbeides Planprogram til kommuneplan 2018-2030 kommunedelplan for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder. Kommunens budsjett og 4-årige økonomiplan utgjør handlingsdelen til kommuneplanen. Målsettinger og strategier fra samfunnsdelen konkretiseres gjennom arealdelen og kommunens handlingsdel.

1.4 Gjeldende kommuneplan

Utsira kommunestyre vedtok [gjeldende kommuneplan 2012 – 2022](#) i møte den 20. juni 2013. Kommuneplanen består av en [samfunnsdel](#), en [arealdel](#) og tilhørende [retningslinjer](#) til arealdelens bestemmelser. Alle dokumenter er gjeldende fra samme vedtaksdato i 2013. I forkant av gjeldende plan ble det kjørt prosesser på myke verdier i kommuneplan med tema på kultur, oppvekst og folkehelse. Vi fikk også vår første digitale arealdel i siste revisjon. Helt i oppstarten på den fullstendige kommuneplan rulleringen i mars 2009 inviterte vi framtidblogger Eirik Newth til [inspirasjonsdag \(intro\)](#) med kommunestyret som en tankevekker for større framtidsvyer for framtidig kommuneplanarbeid. Folkehelsedokument, plan for folkehelse og helhetlig plan for kultur ble også vedtatt i forkant av gjeldende kommuneplan.

Arealdelen til kommuneplanen angir hovedtrekkene i arealdisponeringen, og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponering av arealene. Plankart og arealbestemmelser er juridisk bindende og gir rammer for kommunedelplaner og reguleringsplaner, og er bindende for alle nye tiltak nevnt i plan og bygningslovens § 1-6, jfr. § 20-1 første ledd bokstav a til m.

Gjeldende kommuneplan gir rom for bygging av nye vindmøller (fjerning av to gamle og bygging av tre nye på eksisterende område for vindkraft er i prosess konsesjonssøknad hos NVE), landbasert lakseoppdrett (konsesjon gitt). Det er i dagens kommuneplan et ledig byggeareal til å dekke minimum 200 nye innbyggere i spredt LNF, fortettingsområde sentrum og eksisterende reguleringsplaner, det er allerede fradelte arealer til å dekke minimum 24 nye fritidsbygg og 22 nye boliger innenfor dagens kommuneplan. Det er også rom for bygging av ny fiskerihavn i Nordvikvågen og ny havneutvidelse/molo i Sørrevågen.

Det har ikke skjedd større endringer innen areal og samfunnsutvikling siden sist vedtak. Utsira kommune har gjennomført folkeavstemming og sondert kommunesammenslåing. Sirabuen ønsker å være selvstendig kommune også inn i fremtiden. Kommunen har deltatt i øykommunesamarbeid og fått inn nye verdier i kommunesammenslåings-debatten. Det er også kommet inn ønsker for nytt havbasert oppdrettsanlegg på 100 meters dyp, sør for Utsira, samt utsatt noen få vedtak i påvente av ny kommuneplan.

Det har skjedd en del endringer i regelverk, med blant annet krav om håndtering av overflatevann, større krav til klimatilpasning i et klima som stadig blir våtere og mer påvirket av vind, springflo, havnivåstigning og ustabile værsystemer. Kommuneplanens arealdel, samfunnsdel og regelverk trenger en revisjon og gjennomgang for oppdatert regelverk. Ny arealdel bør få innarbeidede hensynsoner for klima. Det er også planer om at energi- og klimaplanen sin nullvisjon blir ytterligere innarbeidet i kommuneplanarbeidet og tilfredsstillende framtidig krav om innarbeidede tiltak i økonomiplan.

2. Forutsetninger for planarbeidet

Selv om kommuneplanen er det viktigste verktøyet vi har for å styre samfunnet i en ønsket retning, er det også mange andre forhold som styrer utviklingen, slik som nasjonale og regionale rammer for planleggingen, og samfunnsutviklingen generelt. Av stor betydning er det også hvordan situasjonen er på Utsira i dag, og hva vi vet om hvordan samfunnet vårt utvikler seg framover. Nasjonale og regionale rammer og retningslinjer skal ifølge plan- og bygningsloven legges til grunn ved kommunal planlegging. Under er det beskrevet i grove trekk hvilke rammer som ligger rundt kommuneplanarbeidet.

2.1 Nasjonale rammer

Love, regler og retningslinjer påvirker kommuneplanen. Spesielt viktig er plan- og Bygningsloven og folkehelseloven. Staten har utarbeidet nasjonale bestemmelser og retningslinjer for planleggingen. Denne kommuneplanen må spesielt ses opp mot Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014).

Andre planretningslinjer er:

- Statlig planretningslinje for klima- og energiplanleggingen i kommunene (2009).
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen (1995).
- Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag (1994).

Nasjonale forventninger til kommunal planlegging: regjeringen utarbeider hvert 4 år et dokument som handler om hva det forventes at kommunen skal ta særlig hensyn til i planleggingen. Forventingene ble sist revidert sommeren 2015. Dagens regjering forventer at det i kommunenes arbeid med planstrategi og planer skal legges opp til:

- Gode og effektive planprosesser
  - Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling
  - Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder
- Plan- og bygningslovens kapittel 11. Kommuneplan (§§11-1til 11-18) regulerer de krav som stilles til kommunen når det gjelder utarbeidelse av kommuneplanen

2.2 Regionale planer og forutsetninger

Sentrale plandokument i regionen er:

- [ATP Haugalandet](#) (Areal og transportplan)
- Fylkesdelplan Universell utforming [2014-2017](#)
- [FINK fylkesdelplan](#) friluftsliv, idrett, natur og kultur i Rogaland (2005) under revisjon
- [Fylkesdelplan](#) for vindkraft i Rogaland (2009)
- [Fylkesdelplan](#) for kystsonen i Rogaland (2002)

2.3 Relevante planer i Utsira kommune

Nedenfor er det listet opp eksisterende planer, samt planer som er startet opp, og som kan ha betydning for kommuneplanarbeidet, jfr. [Kommunal planstrategi for Utsira 2016-2019](#)

I tillegg vil vi se på igangsatt detaljplaner, reguleringsplaner som avviker fra dagens Kommuneplan.

3. Rammer og premisser for kommuneplanen

Nullutslippskommunen og innarbeiding av energi- og klimaplan inn i kommuneplan vil ha betydning for arbeidet. Småskalakommunen innebærer en del utfordringer med tolking av demografiske utviklingstrekk er knyttet til fortsatt store utfordringer med fraflytting av småbarnsfamilier, innflytting av flykninger, økning i andelen eldre og folk over 90 år. Levekår, helsetilstand og tjenestetilbud er i toppsjiktet i nasjonal målestokk. Bygging av nye omsorgsboliger

4. Problemstillinger og utredningsbehov for samfunnsdelen

Planprogrammet skal gi en beskrivelse av planen og antatte problemstillinger som vil bli belyst. Som i dagens samfunnsdel legger rådmannen opp til å benytte kommunens oppgaver som inndeling i kommuneplanens samfunnsdel.

Grunnlaget i dagens kommuneplan skal videreføres i revisjonsarbeidet. Kommuneplanens samfunnsdel skal i utgangspunktet fortsatt ha fokus på vår visjon: **Utsira gir Energi** og våre overbyggende mål og fortsatt utvikling av den grønne retningen med utvikling av Norges første nullutslippskommune.

Forutsetningen for planrevisjonen vil som oftest være spenningsfeltet mellom ønsket om forutsigbarhet, i det juridisk bindende arealplankartet og de nye visjoner og drømmer som bor i befolkning, høringsinstanser og politiske ønsker for nye retninger. Grad av utstrekning på infrastruktur er også et kostnadsspørsmål for framtidig drift av Utsira kommune.

5. Problemstillinger og utredningsbehov for arealdelen

Kommuneplanens arealdel er en oversiktsplan med planbeskrivelse, plankart med bestemmelser. Den som skal vise hvordan arealene i kommunen skal brukes i perioden frem til 2030. Nedenfor følger fastsatte arealformål med underformål, hensynssoner og bestemmelser som vil bli vurdert og revidert i kommuneplanens arealdel. Planbeskrivelsen vil også bli vurdert og revidert i tråd med eventuelle endringer.

5.1 Arealformål til arealdelen

Til kommune plankartet vil en gjøre en vurdering av innspill til nye områder. En vil også gjøre en vurdering av eksisterende områder. Det vil blant annet bli sett på:

Bebyggelse og anlegg:

- Boligbebyggelse og fritidsbebyggelse Vurdere nye innspill til boligområder og fritidsboliger.
- Vurdere om eksisterende ubebygde områder bør endre formål
- Gjennomgå eksisterende områder i kommunen med hensyn til formålsgrense, bruk

Sentrumsformål,

- Arbeidet gjøres stort sett gjennom reguleringsplaner, men kommuneplanen kan gi føringer for reguleringsplanarbeidet, samt vurdere områder som skal inngå i formålet.
- Utvikle sentrumsområdene til attraktive steder å bo, møtes og drive næring.

Bebyggelse for offentlig eller privat tjenesteyting,

- nye omsorgsboliger
- gjennomgang av tidligere regulerte områder

Fritids- og turistformål

- Vurdere nye områder. Tilstrekkelig tilgang på tomter, behov for ferdig tilrettelegging.
- Vurdere om eksisterende ubebygde områder bør endre formål.

Næringsbebyggelse

- Gjennomgang av eksisterende områder.
- Videreutvikle eksisterende næringsareal.

Idrettsanlegg, andre typer anlegg, uteoppholdsarealero

- Vurdere behovet for arealutvidelser av formålet

Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur.

- Vei, sykkel og tiltak fra trafiksikkerhetsplan
- Utrede ny helikopterlandingsplass
- Parkeringsbehov Siratun, Sirakompasset opp mot nullutslipp og døgnvariabel bruk..

Grøntstruktur

- Naturområder, turdrag, friområder og parker, gjøre en vurdering av områdene.

Landbruks-, natur- og friluftsmål

- Områder for spredt boligbygging/fritidsbygg. Gjøre en vurdering av områdenes areal og bestemmelser til tiltak. Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone

5.2 Hensynssoner på kommuneplankart

I kommuneplanens arealdel skal en også i nødvendig utstrekning vise hensyn og restriksjoner som har betydning for bruken av areal. I revisjonen vil en gå igjennom følgende hensynssoner

- Sikrings-, støy- og faresoner med angivelse av fareårsak eller miljørisiko.
- Vurdere springflofare og leirskredfare for utsatte områder
- Sone med særlige hensyn til landbruk (allerede vurdert), friluftsliv, grønnstruktur, landskap eller bevaring av naturmiljø eller kulturmiljø, med angivelse av interesse.
- Vurdere behov for sone for bevaring av eldre og tidstypiske boligområder.

5.3 Bestemmelser til arealdelen

I bestemmelsene til kommuneplanens arealdel skal en vurdere:

- Krav om reguleringsplan for visse arealer eller for visse tiltak.
- Innhold og krav til utbyggingsavtaler.
- Krav til nærmere angitte løsninger for vannforsyning, avløp, veg og annen transport i forbindelse med nye bygge- og anleggstiltak.
- Rekkefølgekrav for å sikre etablering av samfunnsservice, teknisk infrastruktur, grønnstruktur før områder tas i bruk og tidspunkt for når områder kan tas i bruk til bygge og anleggsformål.
- Byggegrenser, utbyggingsvolum og funksjonskrav, herunder om universell utforming, leke-, ute- og oppholdsplasser, skilt og reklame, parkering, frikjøp av parkeringsplasser og utnytting av boligmassen.
- Miljøkvalitet, estetikk, natur, landskap og grønnstruktur, herunder om midlertidige og flyttbare konstruksjoner og anlegg.
- Hensyn som skal tas til bevaring av eksisterende bygninger og annet kulturmiljø.
- Forhold som skal avklares og belyses i videre reguleringsarbeid, herunder bestemmelser om miljøoppfølging og overvåking.

5.4 Vurdering av nye områder for bebyggelse og anlegg

I tråd med nasjonale forventninger til kommunal planlegging ønsker kommunen å legge til rette for en bærekraftig areal- og samfunnsplanlegging som;

- Reduserer klimagassutslipp og energibruk gjennom plan og lokalisering.
- Forebygger risiko og sårbarhet i samfunns- og arealplan og byggesak, særlig vekt på klima.
- Legger til rette for vekstkraft og verdiskaping gjennom kompetanse, innovasjon og arealer, der viktige natur- og kulturminneverdier ivaretas. Sikrer viktige jordbruksområder, og legger til rette for jord- og skogbrukstilnyttet næring.
- Gjennom kommuneplanen vil kommunen også arbeide for attraktive og klimavennlige tettstedsområder som: Sikrer effektiv arealutnyttelse, utvikler velfungerende knutepunkter, og legger til rette for kollektivtransport, sykkel og gange. Sikrer tilstrekkelig og variert boligbygging i de ulike delene av kommunen. Sikrer trygge og helsefremmende bo- og oppvekstmiljø, grønnstruktur og områder for lek, idrett og nærfriluftsliv. Utvikler levende tettstedssentre gjennom varierte funksjoner og sosiale møteplasser

5.5 Krav til dokumentasjon for nye innspill til bebyggelse og anlegg
Ved melding om oppstart av planarbeidet med kommuneplanen ber kommunen om innspill til planarbeidet. Forslag til nye utbyggingsområder og andre forslag til endret arealbruk til utbyggingsformål skal best mulig inneholde følgende dokumentasjon:

- Beliggenhet: Kartutsnitt med avgrensning og eiendom/ adresse, samt beskrivelse av ønsket endring og begrunnelse.
- Eksisterende arealbruk, formål i gjeldende kommuneplan, eventuelt reguleringsstatus for området.
- Vise til eksisterende dokumentasjon (kjente bruks-og verneverdier) for området når det gjelder kulturminner-/områder, jord- og skogbruk, biologisk mangfold, friluftsliv, rekreasjon, helse- og miljøforhold.
- Liste opp konsekvenser av forslaget til endring når det gjelder miljø, påvirkning av eksisterende bruk av området, samferdsel (adkomst, transport, kollektiv, gang-/sykkelvei), annen infrastruktur som skole, barnehage, vann- og avløp, med mer.

5.6 Konsekvensutredning og ROS for nye tiltak

Det skal lages en konsekvensutredning for nye områder som inntas i kommuneplanens arealdel. Utredningen skal beskrive planens virkninger for miljø og samfunn, der planen legger opp til nye områder for utbygging eller vesentlig endret arealbruk. Konsekvensene skal vurderes i forhold til påvirkning av miljø og samfunn.

[Utsira Kommune innførte KU/ROS](#) for alle nye tiltak i forrige rullering av kommuneplan 2012-2022 og ønsker å videreføre prosess med skjema for alle nye tiltak som vedlegg til endelig kommuneplan.

Konsekvensutredningen vil basere seg på en prosedyre for å gjøre analyser, konklusjoner og anbefalinger av nye områder. For enkeltområder som innebærer utbygging, skal det ved behov vurderes alternativer, slik som alternativ plassering, størrelse eller avgrensning. Eller avbøtende tiltak. Som utgangspunkt skal vurderingene i konsekvensutredningen ta utgangspunkt i tilgjengelig kunnskap i kart, databaser og dokumenter, og nye data som skal produseres i forbindelse med kommuneplanen. Ved spesielt behov kan det bli hentet inn nye data.

6. Organisering og medvirkning

6.1 Organisering av planarbeidet

Kommunestyret har det øverste politiske ansvaret for ledelsen av kommuneplanleggingen. Formannskap er planutvalg og vil være styringsgruppe for revisjon av kommuneplan 2018-2030. Rådmannen har ansvaret for å organisere den administrative delen av arbeidet. Det vil etter behov etableres tema/arbeidsgrupper. Miljø- og jordbrukssjef ivaretar det praktiske arbeidet med gjennomføring og sekretariatsfunksjon for planarbeidet.

6.2 Informasjon/involvering

Det legges opp til en åpen prosess, der det gis rom for innspill. Informasjon om ulike temaer det blir jobbet med skal gis underveis. Det vil bli gitt ut informasjon på hjemmesiden til Utsira kommune. Vi har også et lavterskeltilbud der folk kan komme med innspill og tips via vår planside på Facebook: [Planarbeid i Utsira kommune](#). Haugesund Avis vil også bli informert ved viktige høringer i kommuneplanprosessen. Underveis i prosessen vil det bli vurdert behov

for folkemøte. Planprogrammet blir annonsert og lagt ut til offentlig høring, og alle som ønsker kan da få frem sin mening om valg av temaer, prosess og innhold. Forslag til plan vil bli lagt ut til offentlig ettersyn og oversendt berørte organer, organisasjoner mv. til uttalelse. Barn og unge i kommunen vil også bli gitt mulighet til å uttale seg i saker der deres interesser blir berørt, jf. RPR for barn og planlegging og rundskriv T-2/08. De ulike lokale næringer er også en viktig samarbeidspartner i planarbeidet.

6.3 Arbeidsmetoder

Egne arbeidsgrupper vil etableres for temaer som krever det. Seminarer med eksterne ressurspersoner, medvirkningsverksteder, folkemøter og idédugnader kan brukes der metoden er egnet.

6.4 Framdriftsplan

Tidsplan for revisjon av kommuneplan 2018-2022 (2018-2030)

	2017				2018				Aug.	Sept.	Okt.	Nov.
	Des	Jan.	Febr.	mars	april	mai	juni					
Forslag planprogram												
Melding om oppstart og høring av planprogram												
Planprogram fattes kommunestyre												
Innspill og utarbeidelse av plan												
Høring av <u>kommuneplan</u>												
Behandling av høring												
Endelig vedtak												

